

The American Way

Honkbal terug op de Olympische Spelen?

Commercieel evenement moet afzetmarkt vergroten

Door Pieter Verhoogt

Op 7 juli 2005 maakte het Internationaal Olympisch Comité bekend dat honkbal na de Zomerspelen van 2008 wordt geschrapt als olympische sport. Als belangrijkste redenen werden aangevoerd dat de sport internationaal te weinig verspreid zou zijn en dat de grote sterren uit diverse profcompetities structureel op de Spelen ontbreken. In Peking wordt voorlopig voor het laatst gestreden om olympische honkbalmedailles. In Amerika, de bakermat van het honkbal, kwam deze diskwalificatie hard aan. Het land van de onbegrensde mogelijkheden beraadt zich op een herpositionering van het honkbal.

Voor de grote bazen van de professionele honkbalcompetitie, de Major League Baseball (MLB), voelde het alsof ze als kleine jongens in de hoek werden gezet. Alsof de 'national pastime' van Amerika en hun miljardenbedrijfstaten werden afgedaan als een onbeduidend spelletje. Bovendien was het besluit een tegenvaller voor de internationale expansiepolitiek van de MLB. Evenals grote concurrenten NFL (American football) en NBA (basketbal) onderkent ook MLB dat de groeiomvang op de uiterst competitieve Amerikaanse sportmarkt schril afsteken tegen de enorme marktpotentie in de rest van de wereld. Het vergroten van de afzetmarkt door het stimuleren van wereldwijde interesse in het honkbal staat dan ook hoog op het actielijstje van MLB. De afwijzing van het IOC viel dus erg slecht.

Team USA komt tekort

Het IOC stelt echter terecht vast dat de grote spelers uit de Amerikaanse Major League op het internationale podium van Olympische Spelen en WK's structureel schitteren door afwezigheid. Waar NBA er uiteindelijk, ondanks de enorme verzekeringspremies voor de spelers, voor heeft gekozen in opeenvolgende 'Dream Teams' zijn beste spelers naar voren te schuiven, ligt een dergelijke stap bij het honkbal niet voor de hand. De reguliere professionele honkbalcompetitie loopt van begin mei tot eind september, waarna in oktober de play-offs plaatsvinden. MLB en de aangesloten clubs zien uit commerciële en praktische overwegingen geen mogelijkheid hun spelers gedurende de zomermaanden enkele weken beschikbaar te stellen voor internationale toernooien. Dat leidt ertoe dat Team USA in de regel wordt gerekruteerd uit talentvolle collegespelers en eerstejaars profspelers uit de lagere opleidingssteams van de Major League-organisaties.

Japaneze spelers gooien hun manager Sadaharu Oh de lucht in na hun overwinning op Cuba in de finale van de World Baseball Classic. Fotografen verdringen zich om het historische moment vast te leggen.

Vervolgens blijkt keer op keer dat Team USA niet is opgewassen tegen de sterke Aziatische en Midden-Amerikaanse honkballanden. Op de 36 WK's die sinds 1938 zijn gehouden, wist Amerika slechts tweemaal het goud te veroveren (1974 en 2007). Maar liefst 24 keer ging de titel naar Cuba. Ook op de Olympische Spelen domineert Cuba. Bij de vier olympische honkbaltoernooien veroverden de Midden-Amerikanen driemaal goud (1992, 1996 en 2004) en éénmaal zilver (2000). Team USA behaalde goud in 2000 en brons in 1992. Voor de Spelen van Athene wist het team zich niet eens te plaatsen. Geen goede reclame dus voor het land waar de strijd om de nationale honkbaltitel veelbetekend de 'World Series' wordt genoemd.

Het ontstaan van de World Baseball Classic

De MLB-officials waren getergd: het besluit van het IOC was de druppel die de emmer deed overlopen. In korte tijd kwam er een ambitieus plan ter tafel, dat tot doel had de wereld te laten kennismaken met het beste dat honkbal te bieden heeft en zo de internationale status en ontwikkeling van de sport een impuls te geven. De World Baseball Classic (WBC) was geboren.

Van 3 tot 20 maart 2006, vlak voor aanvang van de Amerikaanse competitie, vond de eerste WBC plaats, een officieus wereldkampioenschap waaraan de zestien beste honkballanden

van de wereld deelnamen, inclusief een Amerikaans team dat volledig bestond uit de grote namen uit de Major Leagues. De MLB-organisatie pakte groots uit en investeerde meer dan 50 miljoen dollar in de organisatie van het evenement. Teams werden op kosten van de organisatie ingevlogen, gehuisvest, gekleed, vervoerd en vermaakt. Alles op topniveau. De teams waren ingedeeld in vier poules van vier en speelden hun wedstrijden in respectievelijk Tokio (Japan), Phoenix en Scottsdale (Arizona, VS), San Juan (Puerto Rico) en Lake Buena Vista (Florida, VS). De nummers één en twee uit de poules speelden in de tweede ronde opnieuw in (twee) poules van vier, verdeeld tussen Anaheim (Californië, VS) en San Juan. De halve finales en de finale werden gespeeld in San Diego (VS).

Een groot succes

De eerste editie van de WBC was gelijk een enorme hit: ruim 740.000 bezoekers en meer dan 4.000 media-accreditaties (meer dan voor de World Series). De verkoop van merchandising lag na de eerste ronde al boven het verwachte eindresultaat. *Sports Illustrated* becijferde dat de shirts van het Venezolaanse team zo in trek waren, dat er elke zes secon-

den één over de toonbank ging. De tv-kijkcijfers in Amerika overtroffen de verwachting, ook al werden veel wedstrijden niet live uitgezonden, maar opgenomen en soms ingekort. Beelden van de WBC werden wereldwijd uitgezonden in tien talen en 205 landen

Uit Europa waren Nederland en Italië uitgenodigd om deel te nemen aan de WBC. In de poule met Cuba, Puerto Rico en Panama eindigde de ploeg van coach Robert Eenhoorn op een verdienstelijke derde plaats.

Hoe verging het de trots van Amerika? MLB en de clubs hadden er deze keer immers alles aan gedaan om hun beste spelers op het veld te krijgen. De geselecteerde topspelers werden door hun clubs vrijgesteld van de seizoenvoorbereiding en bovendien moesten enkele clubs vanwege de WBC uitwijken naar andere trainingslocaties. Het valt de Amerikanen zwaar, maar ook tijdens de WBC bleek dat meerdere landen absolute top-teams kunnen formeren uit spelers die uitkomen in de Amerikaanse Major Leagues of in één van de andere – al dan niet professionele – honkballeagues. Team USA haalde met de haken over de sloot de tweede ronde, maar moest de doortocht

naar de halve finale laten aan de Aziatische honkbalgrootmachten Japan en Zuid-Korea. De andere twee halvefinalisten waren Cuba en de Dominicaanse Republiek. Japan en Cuba bereikten uiteindelijk de finale, waarin Japan met 10-6 wist te zegevieren.

Bigger and better

De tweede editie van de WBC staat gepland voor maart 2009. Onlangs is het deelnemersveld bekendgemaakt en zijn ook de speelsteden gepresenteerd. Nederland is opnieuw van de partij en speelt ook deze keer z'n wedstrijden in San Juan. Tegenstanders zijn het thuisland, de Dominicaanse Republiek en Panama. De overige speelsteden zijn Tokio, Mexico City en Toronto. Met een deelnemersveld van zestien landen uit vijf continenten en het volledig buiten de VS afwerken van de voorrondes tracht MLB de wereldwijde scope van de WBC te benadrukken. Het idee is om vanaf 2009 een vierjaarlijkse frequentie te hanteren. Voor de WBC-editie van 2013 overweegt men het deelnemersveld uit te breiden tot 24 landen, met kwalificatierondes voorafgaand aan het eigenlijke evenement. Cuba en de Dominicaanse Republiek hebben zich inmiddels kandidaat gesteld om enkele poulewedstrijden te mogen organiseren. Het succes van de WBC geeft een nieuwe impuls aan de internationale marketingstrategie van MLB. Tegelijk speelt de wereldwijde scope en uitstraling van het evenement de internationale honkbalwereld in de kaart bij zijn lobby om de sport verder te ontwikkelen en aansluiting te houden bij de internationale sportwereld. Harvey Schiller, president van de IBAF legde in zijn toespraak in Tokio de nadruk op een belangrijk bijeffect van de WBC: "The cooperation between IBAF, MLB and the Major League Baseball Players Association is at an all time high. We all look forward to this event as a prelude to our return to the Olympic program in 2016 and beyond." ●

Pieter Verhoogt is directeur van sport-economisch adviesbureau Sport2B (www.sport2b.nl). Hij is tevens gastdocent sporteconomie aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

Tabel 1 Speelsteden en poule-indeling World Baseball Classic 2006.

Poule A	Tokio	China, Chinese Taipei (Taiwan), Japan en Zuid-Korea
Poule B	Phoenix & Scottsdale	Canada, Mexico, Zuid-Afrika en de Verenigde Staten
Poule C	San Juan	Cuba, Nederland, Panama en Puerto Rico
Poule D	Lake Buena Vista	Australië, Dominicaanse Republiek, Zuid-Afrika en Verenigde Staten